

Załącznik nr 9 - Analiza działań utrzymaniowych w kontekście pilotaży wskazanych w KPRWP do realizacji na obszarze działania RZGW w Warszawie

1. Mienia (RW200010256899)

Id odcinka wód: 8ff81681-a8f4-4758-a7e7-9acdfaf49c0a

Prace planowane w PUW: km od 7,000 – 49,855

Rodzaje prac: 7a, 7b. Zrezygnowano z planowanych pierwotnie na tym odcinku działań utrzymaniowych nr 3 i 6, ze względu na położenie części odcinka w Rezerwacie przyrody Świder oraz seminaturalne zagospodarowanie obszarów położonych wzdłuż cieku.

Celem zaplanowanych działań utrzymaniowych jest zapewnienie: ochrony przed powodzią lub usuwanie skutków powodzi (na podst. art. 227.2.1 ustawy Prawo wodne); spływu lodu lub przeciwdziałania powstawaniu niekorzystnych zjawisk lodowych (na podst. art. 227.2.2 ustawy Prawo wodne); działania urządzeń wodnych, w szczególności ich odpowiedniego stanu technicznego i funkcjonalnego (na podst. art. 227.2.5 ustawy Prawo wodne).

Zaplanowane działania mają także za zadanie zminimalizować stwierdzone zagrożenia, wskazane w załączniku nr 1 Planów utrzymania wód oraz realizować zgłoszone przez użytkowników wód potrzeby utrzymaniowe.

Realizacja działań w zakresie przeciwdziałania zjawisku powodzi rzecznej oraz niekorzystnym zjawiskom lodowym, ma zapobiec lub zminimalizować straty materialne oraz ryzyko utraty zdrowia i życia. Działania umożliwiające korzystanie z wód przeciwdziałają m. in.: stagnacji wód, wypłycań dna, odkładaniu się materiału lub niszczeniu urządzeń wodnych realizujących usługi wodne. Zjawiska te mogą uniemożliwić prowadzenie gospodarki wodnej w zakresie np. poborów wód, zrzutów ścieków i wód opadowych, czy działalności na terenach rolnych; zapewniających odpowiednie warunki dla działania budowli i urządzeń wodnych poprzez stabilizację stosunków wodnych oraz remont, przeciwdziałania ich degradacji, niszczeniu lub stratom materialnym, spowodowanym niemożnością korzystania z nich.

W efekcie podjętych działań będzie możliwe zapewnienie ochrony przed zalaniem terenów zabudowanych, terenów przemysłowych oraz infrastruktury technicznej, terenów użytkowanych rolniczo oraz realizacja usług wodnych i prawidłowe funkcjonowanie urządzeń i budowli wodnych.

Dodatkowe uwarunkowania: VII

Km pilotażu: ok. 10,500 – 13,600

Działania planowane w ramach pilotażu¹

JCWP Mienia została wskazana w IIaPGW gdzie zaplanowano dla niej przeprowadzenie działania: Realizacja programu renaturyzacji dla obszaru priorytetowego wyznaczonego w KPRWP (odcinek objęty badaniami pilotażowymi).

¹ „Opracowanie krajowego programu renaturyzacji wód powierzchniowych” - Raport z pilotażu rzeki Mienia kod aJCWP RW200010256899, PGW Wody Polskie

W ramach przeprowadzonego pilotażu na odcinku Mieni stwierdzono, że w celu poprawy stanu wód niezbędne jest podjęcie działań renaturyzacyjnych w zakresie tzw. „regeneracji wspomaganej”. Ten typ renaturyzacji polega na usunięciu przyczyn degradacji i ewentualnym zastosowaniu rozwiązań mających wspomóc naturalną regenerację ekosystemów wodnych.

Renaturyzacja powinna być ukierunkowana na:

- przywrócenie ciągłości hydromorfologicznej i ekologicznej (wskazuje się jaz i próg piętrzący);
- umożliwienie skutecznego tarła gatunkom reofilnym podnoszącym wskaźnik EFI+_PL;
- poprawa różnorodności i stanu siedlisk w obrębie koryta;
- zwiększenie szorstkości koryta;
- zwiększenie retencji wody w zlewni - opóźnienie odpływu wody;
- zwiększenie możliwości adaptacji do zmian klimatu.

W poniższej tabeli zestawiono proponowane działania renaturyzacyjne dla odcinka pilotażowego oraz przedstawiono wyniki analizy możliwych zagrożeń ze strony planowanych prac utrzymaniowych.

WNIOSKI:

Przeprowadzona analiza porównawcza proponowanych działań renaturyzacyjnych z działaniami planowanymi w ramach PUW, wykazała potencjalne kolizje pomiędzy następującymi działaniami:

- Działanie 7a - remont lub konserwacja stanowiących własność właściciela wód ubezpieczeń w obrębie urządzeń wodnych – kolizja z działaniem T16;
- Działanie 7b - remont lub konserwacja stanowiących własność właściciela wód budowli regulacyjnych – kolizja z działaniem T16.

Zaplanowane działania utrzymaniowe potencjalnie mogą okazać się zbędne w kontekście możliwości likwidacji przedmiotowych urządzeń, jednak w pilotażu, nie wskazano konkretnych rozwiązań jakie powinny być/ zostaną podjęte (likwidacja, przebudowa, udrożnienie). Nie jest również znany termin realizacji działań ukierunkowanych na renaturyzację tego odcinka.

W związku z powyższym biorąc pod uwagę obowiązek utrzymania istniejących obiektów hydrotechnicznych przez właściciela wód (PGW Wody Polskie), podjęto decyzję o pozostawieniu działania 7a i 7b, jako możliwych do realizacji. Wpisanie działań w PUW nie powoduje potrzeby prowadzenia utrzymania, jeśli zostanie podjęta decyzja o likwidacji przedmiotowych obiektów. Do tego czasu urządzenia i budowle regulacyjne wymagają prowadzenia działań utrzymaniowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Tabela 1 Analiza możliwych zagrożeń ze strony planowanych prac utrzymaniowych

Lp.	Zestaw proponowanych działań renaturyzacyjnych dla odcinka pilotażowego			Analiza możliwych zagrożeń ze strony planowanych prac utrzymaniowych
	Kod działania	Działanie wg katalogu	Opis	
1	U4	Zaniechanie, ograniczenie lub modyfikacja usuwania drzew i krzewów porastających dno oraz brzegi śródlądowych wód powierzchniowych	Na całej długości odcinka pilotażowego pozostawienie (zakaz wycinki) drzew i krzewów wzdłuż brzegów cieku.	Brak zagrożeń ze strony prac utrzymaniowych.
3	D4	Wprowadzanie elementów kluczowych dla zróżnicowania siedliskowego w korycie	Odcinkowe, naprzemianstronne wprowadzenie rumoszu drzewnego w celu zwiększenia szorstkości koryta, a co za tym idzie opóźnienia odpływu. Umożliwi to samoistną inicjację procesów erozji bocznej i meandryzacji. Planuje się wprowadzenie 11 takich odcinków, każdy o długości ok. 15 m i szerokości ok. 1,5m, czyli całkowita powierzchnia będzie wynosiła ok. 250 m ² .	Brak zagrożeń ze strony prac utrzymaniowych.
12	T16	Likwidacja lub udrażnianie przegród poprzecznych	Likwidacja progu piętrzącego i jazu. Zastąpienie ich naturalną formacją z rumoszu drzewnego, lub – w przypadku niemożliwości usunięcia jazu – budowa przepławki.	Potencjalne zagrożenie ze strony prac utrzymaniowych (działanie 7a i 7b).
13	P2	Weryfikacja drożności (funkcjonalności przepławki)	W wariantie budowy przepławki na jazie w Duchnowie konieczny jest minimum dwuletni monitoring jej funkcjonalności.	Brak zagrożeń ze strony prac utrzymaniowych.

Analiza IIaPGW pod kątem działań 04.01

Działanie RWHM0401 - Analiza sposobu prowadzenia działań restytucyjnych z uwzględnieniem zachowania funkcji cieku oraz realizacja działań restytucyjnych na podstawie przeprowadzonej analizy (do 2027 r.) zostało w II aPGW zaplanowane dla 39 JCWP na obszarze RZGW w Warszawie, w których jednocześnie zaplanowano w projekcie PUW prowadzenie działań utrzymaniowych.

Działanie RWHM0401 nie stanowi wskazanego w II aPGW przedmiotu analiz w ramach opracowania PUW, jednak w ramach przeprowadzonych prac uwzględniono funkcje pełnione przez te cieki (w zakresie pokrywającym się z celami PUW określonymi w ustawie PW) i tym samym zaplanowano działania utrzymaniowe uwzględniając te funkcje. Przypadki odrzucenia planowanych działań utrzymaniowych na przedmiotowych odcinkach (biorąc pod uwagę inne uwarunkowania zgodnie z przyjętą metodyką postępowania dla opracowania PUW) wpisują się w kierunek samoistnej renaturyzacji cieków.

Ponadto wprowadzone dla każdego odcinka wód dodatkowe uwarunkowania prowadzenia działań utrzymaniowych (tzw. działania minimalizujące), będą zmniejszać możliwe negatywne oddziaływania jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji utrzymania tych wód.

Poniższe zestawienie tabelaryczne przedstawia listę JCWP, w których zaplanowano działanie RWHM0401 oraz w których planowane są działania utrzymaniowe w aktualnej wersji projektu PUW.

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Region wodny
1	RW20000623923	Kurówka do Białki	Środkowej Wisły
2	RW200006254143	Krztyńnia do Białki	Środkowej Wisły
3	RW2000062541469	Żebrówka	Środkowej Wisły
4	RW200006254192	Kurzelówka	Środkowej Wisły
5	RW200006254269	Czarna Struga	Środkowej Wisły
6	RW200006254332	Dopływ ze Stanowisk	Środkowej Wisły
7	RW20000625453417	Luciąża do zb. Cieszanowice	Środkowej Wisły
8	RW2000062548489	Pogorzelec	Środkowej Wisły
9	RW200009259529	Kanał Wawerski od Kanału Nowe Ujście wraz z Kanałem Kamionkowskim i Kanałem Gocławskim	Środkowej Wisły
10	RW2000102332	Dopływ spod Linowa	Środkowej Wisły
11	RW2000102334	Dopływ z jez. Czarnego	Środkowej Wisły
12	RW2000102512469	Dopływ spod Woli Klasztornej	Środkowej Wisły
13	RW2000102512489	Krypianka	Środkowej Wisły
14	RW20001025269	Mleczna	Środkowej Wisły
15	RW200010253231	Okrzejka do Owni	Środkowej Wisły

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Region wodny
16	RW200010254532	Radońka	Środkowej Wisły
17	RW200010254635	Wolbórka do Dopływu spod Będzelina	Środkowej Wisły
18	RW200010254889	Dopływ spod Kozieńca	Środkowej Wisły
19	RW2000102549749	Dopływ spod Strzyżyny	Środkowej Wisły
20	RW20001025929	Wilanówka	Środkowej Wisły
21	RW2000102658189	Borowianka	Środkowej Wisły
22	RW2000102658594	Dopływ z bagna Szeroka Biel	Środkowej Wisły
23	RW2000102658729	Kanał spod Księżej Górki	Środkowej Wisły
24	RW2000102658769	Jaciążka	Środkowej Wisły
25	RW200010265929	Dopływ z Zambsk Kościelnych	Środkowej Wisły
26	RW2000102676	Dopływ z Kałuszyna	Środkowej Wisły
27	RW2000102723472	Struga Domaradzka	Środkowej Wisły
28	RW200010272369	Igła	Środkowej Wisły
29	RW200010275445	Osetnica do Dopływu z Bud Kaleńskich	Środkowej Wisły
30	RW20001027729	Zuzanka	Środkowej Wisły
31	RW2000112728699	Rokitnica od Zimnej Wody do ujścia	Środkowej Wisły
32	RW200015254136	Dopływ spod Raszkowa	Środkowej Wisły
33	RW200015254792	Kiełcznica	Środkowej Wisły
34	RW2000152549769	Dopływ ze Zwierzyńca	Środkowej Wisły
35	RW2000152687231	Raciążnica do Dopływu z Niedróża Starego	Środkowej Wisły
36	RW20001527349	Kanał Troszyński	Środkowej Wisły
37	RW20001626847	Mławka od Krupionki do Przylepnicy	Środkowej Wisły
38	RW2000162721899	Ochnia od Miłonki do ujścia	Środkowej Wisły
39	RW20001627249	Słudwia od Przysowej do ujścia	Środkowej Wisły

Analiza IIaPGW pod kątem działań 04.05

Działanie RWHM0405 - Analiza sposobu przeprowadzenia renaturyzacji koryta cieków oraz realizacja działań na podstawie przeprowadzonej analizy (do 2027 r.) zostało w II aPGW zaplanowane dla 5 JCWP w regionie wodnym Środkowej Wisły, w których jednocześnie zaplanowano w projekcie PUW prowadzenie działań utrzymaniowych.

Przedmiotowa analiza sposobu przeprowadzenia renaturyzacji koryta cieków nie stanowi przedmiotu PUW. Przypadki odrzucenia planowanych działań utrzymaniowych na przedmiotowych odcinkach (biorąc pod uwagę inne uwarunkowania zgodnie z przyjętą metodyką postępowania dla opracowania PUW) wpisują się w kierunek samoistnej renaturyzacji cieków. Jednak ze względu na potrzebę zminimalizowania możliwych negatywnych oddziaływań jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji utrzymania wód, uwzględniając przyszłe plany renaturyzacji tych cieków, wprowadzono jako obligatoryjne do stosowania dla każdego odcinka wód, dodatkowe uwarunkowania prowadzenia działań utrzymaniowych (tzw. działania minimalizujące).

Poniższe zestawienie tabelaryczne przedstawia listę JCWP, w których zaplanowano działanie RWHM0405 oraz w których planowane są działania utrzymaniowe w aktualnej wersji projektu PUW.

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Region wodny
1	RW200006234949	Przepaść	Środkowej Wisły
2	RW2000102658329	Jagarzewka	Środkowej Wisły
3	RW20001027259929	Kanał Sierzchów-Karolew	Środkowej Wisły
4	RW200015268449	Seracz	Środkowej Wisły
5	RW2000152729899	Kanał Kromnowski	Środkowej Wisły